

URDHËR
Nr. 78, datë 12.7.2016

**PËR SHPALLJEN E NDRYSHIMIT TË STANDARDIT KOMBËTAR TË
KONTABILITETIT NR. 15, “PËR KONTABILITETIN DHE RAPORTIMIN FINANCIAR
TË MIKRONJËSIVE EKONOMIKE”, TË PËRMIRËSUAR**

Në mbështetje të nenit 4, pikës 3, të ligjit nr. 9228, datë 29.4.2004, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, të ndryshuar, të vendimit nr. 3, datë 22.6.2016 të Këshillit Kombëtar të Kontabilitetit, “Për miratimin e Standardit Kombëtar të Kontabilitetit nr. 15, “Për kontabilitetin dhe raportimin financiar të mikronjësive ekonomike”, të përmirësuar,

URDHËROJ:

1. Shpalljen e ndryshimeve të Standardit Kombëtar të Kontabilitetit nr. 15, “Për kontabilitetin dhe raportimin financiar të mikronjësive ekonomike”, të përmirësuar.
2. Ky urdhër hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I FINANCAVE
Arben Ahmetaj

STANDARDI KOMBËTAR I KONTABILITETIT NR. 15
PËR KONTABILITETIN DHE RAPORTIMIN FINANCIAR
TË MIKRONJËSIVE EKONOMIKE,
I PËRMIRËSUAR

Në bazë dhe në zbatim të detyrave të caktuara në germën “b”, të pikës 2, të nenit 19, të ligjit nr. 9228, datë 29 prill 2004, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, të ndryshuar, Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit miraton këtë standard “Për kontabilitetin dhe raportimin financiar të mikronjësive ekonomike”, të përmirësuar. Tiranë, qershor 2016.

OBJEKTIVI DHE BAZAT E PËRGATITJES

1. Objektivi i Standardit Kombëtar të Kontabilitetit nr. 15, “Për kontabilitetin dhe raportimin financiar të mikronjësive ekonomike” (SKK 15 i përmirësuar), miratuar nga Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit dhe shpallur nga Ministria e Financës, është të japë konceptet dhe parimet bazë, si dhe të vendosë rregullat për zbatimin e këtyre parimeve për paraqitjen e ngjarjeve ekonomike në pasqyrat financiare të mikronjësive.

2. SKK 15 i përmirësuar bazohet në ligjin nr. 9228, datë 29.4.2004, “Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare”, të ndryshuar, dhe në ligjin nr. 10 042, datë 22.12.2008, “Për disa ndryshime e shtesa në ligjin nr. 8957, datë 17.10.2002, “Për ndërmarrjet e vogla e të mesme”, të ndryshuar.

3. Ky standard përqendrohet vetëm në disa nga çështjet bazë mbi organizimin e kontabilitetit, mbi mbajtjen e llogarive, mbi përgatitjen dhe deklarimin e pasqyrave financiare vjetore të thjeshtuara nga mikronjësitë ekonomike.

4. Pasqyrat financiare do të përgatiten mbi bazën e konceptit të materialitetit që nënkupton dhënien rëndësi atyre aspekteve dhe të dhënave financiare të veprimtarive ekonomike që janë të rëndësishme për përdoruesit e pasqyrave financiare, e që mund të ndikojnë në vendimet ekonomike që ata marrin. Rëndimi i pasqyrave financiare me hollësi të tepëra dhe informacion jomaterial dëmton qartësinë dhe kuptueshmërinë e tyre. Pasqyrat financiare ndërtohen bazuar në supozimet bazë, parimet dhe karakteristikat e informacionit kontabël.

FUSHA E ZBATIMIT

5. Ky standard do të zbatohet nga të gjitha mikronjësitë ekonomike. Kontabilitetin e thjeshtuar me regjistrim të njëfishtë në bazë monetare, do ta mbajnë ato mikronjësi me status person fizik që realizojnë xhiro vjetore deri në 2 milionë lekë. Të gjitha mikronjësitë e tjera, pavarësisht nga forma juridike, do të mbajnë kontabilitetin sipas të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara.

PËRKUFIZIMET KRYESORE

6. Aktiviteti është një objekt ose e drejtë ekono-mike e kontrolluar nga njësi ekonomike, i cili:

- a) ka ardhur si rezultat i ngjarjeve të shkuara; dhe
- b) nga përdorimi i tij priten përfitime të ardhshme.

7. Detyrimi është një detyrim aktual i njësisë ekonomike, i cili:

- a) ka lindur nga ngjarje të shkuara; dhe

b) shlyerja e tij pritet të shoqërohet me dalje burimesh në të ardhmen.

8. Kapitali i vet (ose “aktivet neto”) është diferenca mes aktiveve dhe detyrimeve të njësisë ekonomike në datën e pasqyrës së pozicionit financiar.

9. Të ardhurat përfaqësojnë flukse hyrëse (rritjen e përfitimeve ekonomike) gjatë periudhës së raportimit, që çojnë në rritjen e aktiveve ose pakësimin e detyrimeve, si dhe që rrisin kapitalin e njësisë ekonomike, duke përjashtuar këtu flukset që lidhen me kontributet nga pjesëmarrësit në kapital.

10. Shpenzimet përfaqësojnë flukse dalëse (pakësimet e përfitimeve ekonomike) gjatë periudhës raportuese që rezultojnë në pakësimin e aktiveve ose rritjen e detyrimeve, si dhe që rrisin kapitalin e njësisë ekonomike, duke përjashtuar këtu flukset që lidhen me kontributet nga pjesëmarrësit në kapital.

11. Aktivet, detyrimet dhe kapitali i njësisë ekonomike paraqiten në pasqyrën e pozicionit financiar të kësaj njësie ekonomike në datën e raportimit.

12. “Mikronjësi” quhet një njësi ekonomike ku punësohen më pak se 10 persona dhe e cila ka një shifër afarizmi dhe/ose totalin e aktivit jo më të madh se 10 milionë lekë. Në kriterin e dytë, në rast se njëra, shifra e afarizmit ose totali i aktivit është jo më i madh se 10 milionë lekë, do të quhet mikronjësi. Këto kritere duhet të plotësohen për dy vite të njëpasnjëshme.

13. Vlera e amortizueshme e aktiveve afatgjata materiale është kostoja e një aktivi ose një vlerë tjetër që zëvendëson koston, minus vlerën e rikuperueshme të aktivit.

14. Vlera e rikuperueshme është shuma e vlerësuar që njësia pret të përftojë nga një aktiv në fund të jetës së tij të dobishme, pas zbritjes së koston së nxjerrjes nga përdorimi.

15. Qiraja e zakonshme është një marrëveshje ku qiradhënësi i kalon qiramarrësit të drejtën e përdorimit të një aktivi për një periudhë të caktuar kohe, kundrejt një ose disa pagesave, pa i kaluar atij risqet dhe përfitimet që kanë të bëjnë me pronësinë e mjetit.

16. Aktiv i financiar është çdo aktiv, që është:

a) mjete monetare;

b) një e drejtë kontraktuale për të marrë mjete monetare ose një aktiv tjetër financiar nga njësi ekonomike tjetër (për shembull, kërkesat për t’u arkëtuar);

c) një e drejtë kontraktuale për t’i shkëmbyer aktivet financiare me një njësi ekonomike tjetër, në kushte potencialisht të favorshme për njësinë ekonomike (për shembull, derivatët me një vlerë pozitive tregu);

d) një instrument kapitali i një njësie ekono-mike tjetër (për shembull, investimet në aksionet e një njësie ekonomike tjetër).

17. Detyrimi financiar është detyrimi kontra-ktual:

a) për të dhënë mjete monetare ose një aktiv tjetër financiar te një njësi ekonomike tjetër (për shembull, detyrimi ndaj një furnizuesi);

b) për të shkëmbyer aktive financiare me një njësi ekonomike tjetër, në kushte potencialisht të pafavorshme për njësinë ekonomike (për shembull, derivativët me një vlerë negative tregu).

OBJEKTIVI I PASQYRAVE FINANCIARE TË MIKRONJËSIVE

18. Objektivi i pasqyrave financiare të mikronjësive ekonomike është të japë informacion për pozicionin dhe performancën financiare, informacion i cili shfrytëzohet nga përdoruesit për vlerësimin, administrimin dhe drejtimin e mikronjesisë.

PËRDORUESIT E PASQYRAVE FINANCIARE TË MIKRONJËSIVE

19. Pasqyrat financiare janë konceptuar në mënyrë të tillë që të reflektojnë nevojat e përdoruesve. Përdoruesit kryesorë të pasqyrave financiare të mikronjësive mund të jenë:

a) pronarët dhe drejtuesit;

b) huadhënësit dhe kreditorët e tjerë;

c) qeveria, për qëllimet e planifikimit mikro- dhe makroekonomik;

d) autoritetet tatimore, për vlerësimin e detyrimeve tatimore;

e) agjencitë e mikrokreditimit, për të vlerësuar mbështetjen e kërkuar nga mikronjësitë (p.sh., aplikimet për grante, kërkesat për trajnime dhe shërbimet për subvencionimin e bizneseve).

SISTEMI DHE PARIMET KONTABËL TË MIKRONJËSIVE

20. Pasqyrat financiare të mikronjësive do të ndërtohen mbi bazën e njërit nga dy sistemet kontabël:

a) kontabiliteti mbi bazë monetare; ose

b) kontabiliteti i të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara.

Për përcaktimin e sistemit kontabël të zbatueshëm, mikronjësitë i referohen paragrafit 5 të këtij standardi.

21. Parimet bazë për ndërtimin e pasqyrave financiare të mikronjësive janë:

Parimi i vijimësisë. Hartimi i pasqyrave financiare të mikronjësive normalisht bazohet mbi supozimin se veprimtaria e biznesit është në vijimësi dhe do të vazhdojë të zhvillohet pa ndryshime thelbësore edhe në periudhën pasardhëse 12-mujore, me përjashtim të rasteve kur veprimtaria shkon drejt rënies dhe ndërprerjes ose të likuidimit të saj brenda vitit, sepse nuk ka alternativë tjetër për të vepruar. Nëse mikronjësitet kërkojnë të zbatojnë SNK-të apo SNRF-të, ato janë të lejuara, por zbatimi i tyre të bëhet mbi baza të qëndrueshme.

Parimi i moskompensimit. Aktivitetet me detyrimet dhe të ardhurat me shpenzimet nuk kompensohen, me njëra-tjetrën me përjashtim të rasteve kur një gjë e tillë kërkohet ose lejohet nga një standard kombëtar i kontabilitetit.

22. Sipas kontabilitetit të të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara, efektet e transaksioneve dhe ngjarjeve kontabël njihen në pasqyrat financiare kur ato ndodhin (jo kur mjete monetare ose ekuivalentet e tyre arkëtohen ose paguhën si në rastin e kontabilitetit mbi baza monetare). Ngjarjet dhe transaksionet regjistrohen në kontabilitet dhe raportohen në pasqyrat financiare të periudhave kontabël, të cilave u përkasin. Pasqyrat financiare, të përgatitura në bazë të të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara, i informojnë përdoruesit jo vetëm mbi transaksionet e shkuara të shoqëruara me arkëtime dhe pagesa, por dhe mbi detyrimet për t'u paguar në të ardhmen, si dhe mbi aktive që sjellin arkëtime në të ardhmen. Në këtë mënyrë, ato paraqesin informacione mbi transaksionet dhe ngjarjet e shkuara, të cilat u shërbejnë më së miri përdoruesve në marrjen e vendimeve ekonomike.

23. Pasqyrat financiare duhet të paraqiten, të paktën çdo vit, siç kërkohet nga neni 14, i ligjit nr. 9228, "Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare", i ndryshuar. Kur data e ndërtimit të pasqyrave financiare të një njësie ekonomike ndryshon nga data e parashikuar në ligjin për kontabilitetin, pra kur pasqyrat financiare vjetore paraqiten për një periudhë më të gjatë ose më të shkurtër se një vit, njësia ekonomike do të paraqesë, për periudhën që mbulojnë pasqyrat financiare edhe informacionin e mëposhtëm:

a) arsyen e përdorimit të një periudhe më të shkurtër ose më të gjatë;

b) faktin që shumat krahasuese në pasqyrat financiare dhe shënimet shpjeguese përkatëse nuk janë krejtësisht të krahasueshme me periudhat e tjera.

DOKUMENTACIONI DHE MBAJTJA E REGJISTRIMEVE KONTABËL TË MIKRONJËSIVE

24. Sipas ligjit nr. 9228, "Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare", neni 6, regjistrimet kontabël justifikohen me evidencë mbështetëse, në formë dokumentare ose informatike, që sigurojnë besueshmërinë e tyre. Evidenca mbështetëse mbahet si provë dokumentare gjatë gjithë periudhës kohore, të përcaktuar në nenin 17 të këtij ligji. Për çdo regjistrim kontabël duhet të shkruhet origjina, natyra, data dhe përmbajtja e veprimit ekonomik ose e ngjarjes. Po sipas këtij ligji, neni 18, organi i drejtimit ekzekutiv të njësisë ekonomike dhe organi i tij mbikëqyrës, të punësuar ose jo, janë përgjegjës për përmbushjen e të gjitha kërkesave, të parashikuara nga dispozitat e këtij ligji.

25. Regjistrimet kronologjike mbahen në librin ditar. Mikronjësitet mund të mbajnë një ditar të vetëm ose disa ditare. Regjistrimet sistematike realizohen në librat e llogarive sintetike dhe librat ndihmës të llogarive analitike.

KARAKTERISTIKAT E INFORMACIONIT KONTABËL

26. Karakteristikat cilësore të pasqyrave financiare e bëjnë informacionin financiar të paraqitur në to shumë të vlefshëm për përdoruesit. Karakteristikat kryesore cilësore janë:

a) Kuptueshmëria. Informacioni në pasqyrat financiare duhet të paraqitet në mënyrë të tillë që ai të jetë informues dhe pa ekuivoke, për ata përdorues të pasqyrave financiare që kanë njohuri të mjaftueshme në fushën e raportimit financiar, për të kuptuar pasqyrat financiare.

b) Rëndësia (materialiteti). Në përgatitjen e pasqyrave financiare rëndësi u duhet vënë atyre aspekteve dhe të dhënave financiare të veprimtarive ekonomike që janë të rëndësishme (materiale) për përdoruesit e pasqyrave financiare, e që mund të ndikojnë në vendimet ekonomike që ata marrin. Rëndimi i pasqyrave financiare me hollësira të tepruara dhe informacion jomaterial dëmton qartësinë dhe kuptueshmërinë e tyre. Shifrat jomateriale paraqiten të grupuara në grupe me karakteristika të ngjashme.

c) Besueshmëria. Për të qenë i dobishëm, informacioni duhet të jetë i besueshëm. Informacioni mbart cilësinë e besueshmërisë, kur ai është i paanshëm dhe nuk mbart gabime materiale, si dhe kur përdoruesit mbështeten mbi të, duke pasur besim që ky informacion është një prezantim besnik i asaj

që ky informacion përpiqet ose pritet në mënyrë të arsyeshme të prezantojë. Informacioni mund të jetë i vlefshëm të paraqitet, por në të njëjtën kohë ai mund të jetë aq i pabesueshëm për nga natyra ose nga mënyra e prezantimit saqë paraqitja e tij mund të keqinformojë lexuesin. Për shembull, nëse baza ligjore apo shuma e një kërkesë për zhdëmtim në një proces gjyqësor është e diskutueshme, atëherë nuk do të ishte e drejtë që një njësi ekonomike ta njihnte shumën e plotë të dëmit në pasqyrën e pozicionit financiar, por, nga ana tjetër, do të ishte e drejtë që shuma dhe rrethanat, në lidhje me dëmin, të përshkruheshin në shënimet shpjeguese.

d) Krahaseshmëria. Qëndrueshmëria në politikat kontabël dhe në formatin e paraqitjes së pasqyrave financiare është e nevojshme për një krahasim objektiv të treguesve të pozicionit dhe performancës financiare të njësisë ekonomike në vite. Kërkesat standarde për politikat kontabël, formatet e përgatitjes së informacionit financiar, si dhe informacioni që duhet paraqitur në pasqyrat financiare përbëjnë bazën për krahasimin e të dhënave financiare të njësive të ndryshme ekonomike.

27. Përfitimet që rrjedhin nga informacioni duhet të tejkalojnë koston për sigurimin e tij. Vlerësimi i kostove dhe përfitimeve, sidoqoftë, varet kryesisht nga këndvështrimi gjykues i drejtimit.

28. Në praktikë, shpesh ndodh që karakteris-tikat cilësore të informacionit kontabël të jenë në konkurrencë me njëra-tjetrën. Përcaktimi i rëndësisë relative të karakteristikave në raste të ndryshme, është një çështje e gjykimit profesional.

KËRKESAT BAZË TË DETYRUESHME PËR MIKRONJËSITË

29. Pasqyrat financiare të kërkuara prej mikro-njësive, në mbështetje të paragrafit 5 të këtij standardi, janë:

a) kur përdorin kontabilitetin e të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara:

1. Pasqyra e pozicionit financiar;
2. Pasqyra e të ardhurave dhe shpenzimeve (PASH); dhe
3. Shënimet shpjeguese;

b) kur përdorin kontabilitetin mbi baza mone-tare:

1. Pasqyra e arkëttimeve dhe pagesave.

30. Mikronjësitë të cilat zbatojnë kontabilitetin e të drejtave dhe detyrimeve të konstatuara lejohen të ndërtojnë edhe pasqyra të tjera me qëllim përmirësimin e transapencës dhe të cilësisë së informacionit që paraqesin (p.sh., mund të përfshihet pasqyra e fluksit të mjeteve monetare dhe/ose pasqyra e lëvizjes së kapitalit).

31. Pasqyrat financiare vjetore paraqesin informacionet e mëposhtme:

a) emrin e mikronjësisë ekonomike dhe të dhëna të tjera identifikuese, si dhe ndonjë ndryshim në këto të dhëna nga pasqyrat e mëparshme;

b) datën e ndërtimit të pasqyrave ose periudhën kontabël të mbuluar nga pasqyrat financiare, në varësi se cila nga këto është më e përshtatshme;

c) monedhën e paraqitjes së pasqyrave financiare (lekë);

d) shkallën e rrumbullakimit të shumave të paraqitura në pasqyrat financiare.

32. Pasqyrat financiare paraqiten dhe publi-kohen të paktën një herë në vit.

33. Pasqyrat financiare përfshijnë edhe të dhënat krahasuese me vitin e mëparshëm.

34. Mikronjësitë paraqesin elementet në pas-qyrën e pozicionit financiar të klasifikuara në aktive afatshkurtra dhe aktive afatgjata, detyrime afatshkurtra, detyrime afatgjata dhe kapitalet e veta.

35. Një aktiv duhet të klasifikohet si afat-shkurtër nëse ai plotëson njërin nga kriteret vijuese:

a) pritët që të realizohet ose mbahet për shitje/konsum brenda ciklit normal të shfrytëzimit të njësisë ekonomike;

b) mbahet kryesisht për qëllime tregtimi;

c) pritët që të realizohet brenda dymbëdhjetë muajve pas datës së pasqyrave; ose

d) është në formën e mjeteve monetare ose një ekuivalenti të mjeteve monetare (siç përcaktohet në SKK 2, i përmirësuar) me përjashtim të rastit kur ai kufizohet për t'u përdorur për këmbim ose për shlyerjen e një detyrimi për të paktën dymbëdhjetë muaj pas datës së pasqyrave.

Të gjitha aktivet e tjera duhet të klasifikohen në aktive afatgjata.

36. Një detyrim duhet të klasifikohet si afatshkurtër nëse ai plotëson njërin nga kriteret vijuese:

a) pritët që të shlyhet brenda ciklit normal të shfrytëzimit të njësisë ekonomike;

b) mbahet kryesisht për qëllime tregtimi;

c) njësia ekonomike nuk ka ndonjë të drejtë të pakushtëzuar për shtyrjen e shlyerjes së detyrimit për të paktën dymbëdhjetë muaj pas datës së pasqyrave.

Të gjitha detyrimet e tjera duhet të klasifikohen si detyrime afatgjata.

37. Minimalisht në pasqyrën e pozicionit financiar të mikronjësive përfshihen zërat e treguar në shtojcën 1 të këtij standardi.

38. Minimalisht në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve përfshihen zërat e treguar në shtojcën 2. Në shtojcën 3 jepet një prezantim më i detajuar por me të njëjtën strukturë.

39. Në pasqyrën e pozicionit financiar ose në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve, mund të shtohen zëra të tjerë që janë të rëndësishëm dhe materialë për mikronjësine.

NJOHJA

40. Njohja është procesi i përfshirjes në pasqyrat financiare të një zëri që plotëson përkufizimin e një aktivi, detyrimi, të ardhure ose shpenzimi dhe që plotëson kriteret e mëposhtme:

a) është e mundur që çdo përfitim ekonomik në të ardhmen, lidhur me këtë zë, do të rrjedhë për tek ose nga njësi ekonomike; dhe

b) zëri ka një kosto ose vlerë që mund të matet me besueshmëri.

41. Një aktiv financiar ose një detyrim financiar njihet vetëm kur njësi bëhet pjesë e kushteve kontraktuale të instrumentit financiar.

42. Pagesat e qirave të zakonshme njihen si shpenzime në momentin e pagesës. Nëse pagesat e periudhave të mëpasshme janë materiale ato duhet të sqarohen të shënimeve të pasqyrave financiare.

43. Vlera e aktiveve të marra me qira nuk pasqyrohet në pasqyrën e pozicionit financiar të qiramarrësit, as si aktiv dhe as si detyrim. Për mikronjësitet ka vetëm një lloj qiraje, ajo e zakonshme. Pra, çdo kontratë qiraje, pavarësisht përmbajtjes, nga mikronjësia do të njihet si qira e zakonshme, qoftë njësi qiramarrës apo qiradhënës.

44. Të ardhurat nga shitjet e mallrave njihen në momentin e transferimit të rreziqeve dhe të përfitimeve që vijnë nga pronësia mbi aktivet e shitura të blerësit.

45. Të ardhurat nga shërbimet njihen në masën e shërbimeve të kryera, me metodën e fazës së kryer të shërbimit.

MATJA DHE VLERËSIMI I MËPASSHËM

46. Matja fillestare e aktiveve dhe e detyrimeve bëhet vetëm me modelin e kostos historike.

47. Kostoja historike për zërat e aktiveve afatgjata materiale dhe jomateriale nënkupton çmimin e blerjes, përfshirë detyrimet portuale dhe taksat e pakthyeshme, si dhe çdo shpenzim tjetër të drejtpërdrejtë që kryhet për sjelljen dhe vendosjen në gjendje pune të këtyre aktiveve.

48. Vlera e amortizueshme e AAM-ve dhe AAJM-ve kalon në shpenzime në ushtrimet vjetore përkatëse në bazë të jetës së tyre të dobishme. Metoda më e thjeshtë është ajo e amortizimit linear, por mund të përdoret edhe çdo metodë tjetër që sjell një shpërndarje të drejtë të koston së amortizueshme në koston e periudhave ushtri-more. Toka, normalisht ka një jetëgjatësi të papërcaktuar, prandaj nuk amortizohet. Ndërtesat kanë jetëgjatësi të përcaktuara, prandaj janë aktive që amortizohen.

49. Matja fillestare e inventarëve me kosto historike përfshin të gjitha shpenzimet e blerjes dhe shpenzimet e tjera që shërbejnë për të sjellë inventarët në vendin dhe në gjendje përdorimi (si p.sh., shpenzimet e transportit).

50. Ndjekja e gjendjeve të inventarëve bëhet me metodën e identifikimit specifik të shpenzimeve individuale për çdo zë, kur është e mundur. Përndryshe, bëhet duke përdorur metodën FIFO ose metodën e koston mesatare.

51. Në pasqyrën e pozicionit financiar, aktivet afatgjata materiale ose jomateriale, paraqiten me koston e amortizuar.

52. Në pasqyrën e pozicionit financiar inventarët paraqiten me kosto.

53. Aktivet dhe detyrimet financiare paraqiten në pasqyrën e pozicionit financiar me kosto ose koston e tyre të amortizuar.

54. Në fund të çdo periudhe raportuese, një njësi ekonomike duhet:

a) të përkthejë zërat monetarë të shprehur në monedhë të huaj, duke përdorur kursin e këmbimit të datës së mbylljes së pasqyrave;

b) të përkthejë zërat jomonetarë në monedhë të huaj duke përdorur kursin e këmbimit në datën e transaksionit.

55. Fitim/humbja e vitit paraqitet si element i veçantë në pasqyrën e pozicionit financiar.

56. Shpenzimet për tatimin mbi fitimin të treguara në pasqyrën e të ardhurave dhe të shpenzimeve janë ato të llogaritura mbi fitimin e tatueshëm të periudhës.

SHËNIMET SHPJEGUESE

57. Në shënime shpjeguese të pasqyrave financiare duhet të jepen shpjegime për çdo grupim të zërave të AAM-ve dhe AAJM-ve në lidhje me vlerën e mbetur në fillim dhe në fund të periudhës, duke treguar:

- a) shtesat;
- b) daljet jashtë përdorimit;
- c) amortizimin; dhe
- d) lëvizje të tjera.

58. Shënime shpjeguese të pasqyrave financiare përfshijnë gjithashtu:

- a) përshkrimin e veprimtarisë të mikronjesisë dhe aktivitetin e saj kryesor;
- b) referencat e standardeve të kontabilitetit të përdorura për të përgatitur pasqyrat financiare;
- c) shpjegimet mbi politikat kontabël të inventarëve;
- d) shpjegimet mbi aktivet dhe detyrimet e kushtëzuara;
- e) ndonjë informacion tjetër të rëndësishëm për të kuptuarit e pasqyrave financiare.

59. Për transaksionet materiale apo veprimet dhe trajtimet kontabël që nuk jepen në këtë standard, mund të përdoren shpjegimet e dhëna në SKK-të e tjera të përmirësuara.

DATA DHE RREGULLAT E HYRJES NË ZBATIM TË KËTJ STANDARDI

60. Ky standard do të zbatohet në pasqyrat financiare që mbulojnë periudhën kontabël, që fillon në ose pas datës 1 janar 2017. Ky standard duhet të zbatohet në mënyrë prospektive nga data 1 janar 2017, d.m.th. pa ndryshuar pasqyrat financiare krahasuese të vitit 2016, të cilat janë përgatitur sipas kërkesave ekzistuese të kontabilitetit

MODELI I PASQYRAVE FINANCIARE TË MIKRONJËSIVE EKONOMIKE

A. Pasqyrat financiare

Kontabiliteti dhe pasqyrat financiare mund të mbahen dhe të përgatiten nga të punësuar të mikronjesisë që kanë diplomë në fushën e ekonomisë ose nga kontabilistë jashtë njesisë, në kushtet e një kontrate shërbimi. Formatet e pasqyrave marrin në konsideratë çështjet e lidhura me analizën kosto/përfitim për mikronjësitë. Me qëllim që të sigurohet se pasqyrat janë të vlefshme për pronarët menaxherë dhe përdoruesit e tjerë të pasqyrave financiare, kostoja e përgatitjes së pasqyrave financiare vlerësohet në raport me përfitimet nga përgatitja e tyre. Objektivi i pasqyrave financiare është të ndihmojë pronarët menaxherë të marrin informacion të vlefshëm për zhvillimin e biznesit. Gjithashtu, të ndihmojnë përdoruesit e tjerë të marrin vendime dhe të monitorojnë progresin e vetë mikronjesisë. Pra, konceptimi i këtyre pasqyrave duhet t'u përgjigjet nevojave të përdoruesve.

Formatet e PF-së bashkëngjitur këtij standardi janë të detyrueshme. Mikronjësitë mund të shtojnë zëra të PF-së në vartësi të parimit të materialitetit dhe të dhënies së informacionit të vërtetë dhe të sigurtë, por nuk mund të pakësojnë zërat kryesorë.

B. Pasqyra e pozicionit financiar – shtojca 1

Tabela e paraqitur është formati i detyrueshëm i pasqyrës së pozicionit financiar. Në të përfshihen zërat kryesorë, si dhe përmbajtja e këtyre zërave, të paraqitur të ndarë në të tjerë nënzëra. Ndërsa zërat kryesorë, të paraqitur me germa të zeza, janë të detyrueshëm, të tjerë nënzëra mund të shtohen ose pakësohen në varësi të natyrës së veprimtarisë së mikronjesisë.

C. Pasqyra e të ardhurave dhe shpenzimeve – shtojca 2 dhe 3

Formati i parë i paraqitur në shtojcën 2, ai sipas natyrës, është formati i detyrueshëm për pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve. Në varësi të veprimtarisë së mikronjesisë, mund të jetë me vend të ndryshohet përmbajtja e këtyre zërave ose të shtohen nënzëra të tjerë.

Formati i dytë i paraqitur në shtojcën 3, ai sipas funksionit, nuk është i detyrueshëm për t'u zbatuar por inkurajohet hartimi i tij për qëllime të drejtimit, pasi struktura e pasqyrës së të ardhurave dhe shpenzimeve është konceptuar kryesisht që të përballojë nevojat e pronarëve menaxherë. Kjo pasqyrë përdoret prej tyre për të verifikuar nëse kanë parashikuar drejt nivelet e kostove dhe të marzheve të fitimit në çmimet e shitjeve.

Shpenzimet direkte të shfrytëzimit ndryshojnë nga njëra mikronjësi te të tjerat. P.sh., shtojca 3 ilustron një pasqyrë të të ardhurave dhe shpenzimeve për një mikronjësi të shitjes me pakicë, ku marzhi llogaritet mbi blerjet. Tipa të tjerë mikronjësish mund të përdorin përcaktime të tjera lidhur me kostot e drejtpërdrejta të aktiviteteve të shfrytëzimit. Shumica e shpenzimeve të mikronjësive janë shpenzime direkte.

D. Pasqyra e fluksit të mjeteve monetare – shtojca 4 (a/b)

Qëllimi kryesor i pasqyrës së fluksit të mjeteve monetare është të mundësojë një informacion të qartë në lidhje me lëvizjet e mjeteve monetare të mikronjësive në një periudhë të caktuar. Megjithatë kjo pasqyrë nuk kërkohet në këtë standard, në shtojcën 4, janë paraqitur dy modele të pasqyrës së fluksit të mjeteve monetare sipas metodës së përdorur (4/a metoda direkte dhe 4/b metoda indirekte).

Shtojca 1

PASQYRA E POZICIONIT FINANCIAR (BILANCI)
31 Dhjetor 20XX
(Monedha __)

<i>Zërat e pasqyrës së pozicionit financiar</i>	<i>Përmbajtja e zërit</i>	<i>Politika kontabël për paraqitjen në pasqyrë</i>
AKTIVET		
I. Aktivet afatshkurtra		
1. Mjete monetare	<i>Mjete monetare në arkë dhe bankë, llogari rrjedhëse, investime në tregun e parasë dhe tregje të tjera shumë likuide (me afat më pak se tre muaj)</i>	<i>Vlerën nominale</i>
2. Të drejta të arkëtueshme dhe të tjera investime financiare		<i>Kosto ose kosto e amortizuar</i>
<i>Kërkesa të arkëtueshme</i>	<i>Klientë nga aktiviteti i shfrytëzimit</i>	
<i>Të tjera të arkëtueshme</i>	<i>Të drejta të tjera ndaj debitorëve të tjerë, përfshirë shumat e paguara tepër për tatime dhe taksa</i>	
<i>Instrumente të tjera financiare</i>	<i>Dëftesa të arkëtueshme dhe letra të tjera me vlerë, pronësie ose të huamarrjes, të investuara</i>	
3. Inventarët	<i>Inventari klasifikuar sipas grupeve kryesore</i>	<i>Kosto</i>
<i>Lëndë të para dhe materiale të konsumueshme</i>		
<i>Prodhim në proces dhe gjysëm produkte</i>		
<i>Produkte të gatshme</i>		
<i>Mallra për shitje</i>		
<i>Parapagesa për inventarë</i>		

II. Aktivet afatgjata		
1. Aktive afatgjata financiare		<i>Kosto ose kosto e amortizuar</i>
<i>Depozita afatgjata, huadhënie dhe të tjera të ngjashme</i>		
<i>Dëftesa të arkëtueshme dhe klientë afatgjatë</i>		
2. Aktivet afatgjata materiale		<i>Kosto e amortizuar</i>
<i>Toka dhe Ndërtesa</i>	<i>Toka, ndërtesa, struktura, rrugë</i>	
<i>Makineri dhe Pajisje</i>	<i>Makineri dhe pajisje prodhimi</i>	
<i>Të tjera në shfrytëzim</i>	<i>Mjete transporti, pajisje të tjera të zyrës dhe pajisje informatike</i>	
3. Aktivet afatgjata jomateriale		<i>Kosto e amortizuar</i>
<i>Patenta, licenca, të drejta të tjera të ngjashme</i>		
TOTALI I AKTIVEVE		

DETYRIME DHE KAPITALI		
I. Detyrime afatshkurtra		<i>Kosto ose kosto e amortizuar</i>
1. Tituj të huamarrjes	<i>Hua (3 deri në 12 muaj) të marra për qëllime financimi (në shumën e marrë dhe jo në shumën e një kufiri të përcaktuar)</i>	
2. Detyrime tregtare		
<i>Të pagueshme për aktivitetin e shfrytëzimit</i>	<i>Detyrimet ndaj furnitorëve</i>	
<i>Të pagueshme ndaj punonjësve</i>	<i>Detyrimet për paga, kontribute dhe të tjera të ngjashme</i>	
<i>Të pagueshme për detyrime tatimore</i>		
<i>Parapagimet e arkëtuara</i>		
II. Detyrime afatgjata		<i>Kosto ose kosto e amortizuar</i>
1. Tituj të huamarrjes	<i>Ajo pjesë e huave afatgjata që duhen paguar në një periudhë jo më herët se 12 muaj nga data e raportimit</i>	
2. Të tjera	<i>Furnitorë afatgjatë, dëftesa të pagueshme, kreditorë të tjerë afatgjatë brenda dhe jashtë njësisë ekonomike</i>	
III. Kapitali		<i>Vlerë kontabël</i>
1. Kapitali i pronarit	<i>Vlera kontabël e kapitalit të investuar nga pronari i njësisë</i>	
2. Fitimi / Humbja e vitit financiar	<i>Fitimi/humbja e vitit financiar paraqitur në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve</i>	
3. Tërheqjet e pronarit	<i>Vlera e tërheqjeve të kryera nga pronari gjatë periudhës</i>	
TOTALI I DETYRIMEVE DHE KAPITALIT		

Shtojca 2

PASQYRA E TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE
(Sipas natyrës)
31 Dhjetor 20XX
(Monedha __)

Zërat e pasqyrës së të ardhurave dhe shpenzimeve	Përshkrimi i ngjarjeve dhe transaksioneve që përfshihen në zërat përkatës
Shitjet neto	<i>Të ardhurat e përftuara nga shitja e produkteve, mallrave dhe shërbimeve gjatë periudhës kontabël</i>
Të ardhura të tjera nga veprimtaritë e shfrytëzimit	<i>Të ardhurat që përfitohen jo rregullisht gjatë rrjedhës normale të veprimtarisë ekonomike, duke përfshirë fitimet nga shitja e aktiveve afatgjata materiale dhe aktiveve afatgjata jomateriale ndryshimet në llogaritë/kërkesat e arkëtueshme dhe detyrimet për t'u paguar furnitorëve (nëse rezulton një humbje neto, ajo njihet në zërin "Shpenzime të tjera nga veprimtaritë e shfrytëzimit")</i>
Ndryshimet në inventarin e produkteve të gatshme dhe punës në proces	<i>Ndryshimet në inventarin e produkteve të gatshme dhe punës në proces, ku pakësimet e pozicioneve njihen si shpenzime dhe rritjet e pozicioneve si pakësim i shpenzimeve</i>
Puna e kryer nga njësia ekonomike raportuese për qëllimet e veta dhe e kapitalizuar	<i>Materialet dhe shërbimet që janë përdorur në prodhimin e aktiveve afatgjata dhe që janë njohur si shpenzim në një zë tjetër të pasqyrës së të ardhurave dhe shpenzimeve, njihen si një pakësim i këtij zëri</i>
Mallrat, lëndët e para dhe shërbimet	<i>Kostoja e mallrave, lëndëve të para dhe shërbimeve të konsumuara në prodhim për veprimtaritë parësore (për shembull, veprimtaritë e prodhimit ose shitjeve)</i>
Shpenzime të tjera nga veprimtaritë e shfrytëzimit	<i>Kosto e shërbimeve kryesore dhe ndihmëse, të blera për qëllime administrative dhe të tjera që nuk lidhen drejpërdrejt me veprimtaritë parësore (për shembull, kostoja e shërbimeve për mbajtjen e llogarive, shpenzimet për këshillim, shpenzimet për zyrën, sigurimet e jetës ose pronës, shpenzimet e reklamave, shpenzimet e kërkim zhvillimit, shpenzimet e lidhura me krijimin e provizioneve, shpenzimet për shumat e parashikuara për llogaritë e arkëtueshme të dyshimta etj.) Gjithashtu, kostot që ndodhin jo rregullisht gjatë rrjedhës normale të biznesit, duke përfshirë humbjen nga shitje afatgjata materiale, shuma e gjobave dhe</i>

	<i>ndëshkimeve, si dhe ndryshimet në vlerën e kërkesave për t'u arkëtuar dhe detyrimeve ndaj furnitorëve (nëse rezultati është një fitim neto, ai njihet në zërin "Të ardhura të tjera nga veprimtari shfrytëzuese")</i>
Shpenzime të personelit	
<i>Pagat</i>	<i>Pagat, shpërblimet, pagat për lejet vjetore, festat dhe kompensime të tjera monetare e jomonetare gjatë periudhës kontabël, pavarësisht nga fakti nëse ato janë paguar ose jo</i>
<i>Shpenzimet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore</i>	<i>Sigurimet shoqërore dhe primi i sigurimit për papunësinë, paguar nga njësi ekonomike raportuese, mbi pagesat e paraqitura në zërin e mësipërm</i>
Amortizimi	<i>Shpenzimi i amortizimit të aktiveve afatgjata për periudhën</i>
Fitimi (humbja) nga veprimtaritë e shfrytëzimit	
Të ardhurat dhe shpenzimet financiare	
<i>Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi</i>	<i>Të ardhurat dhe shpenzimet e interesit mbi huat bankare dhe hua të tjera me interes</i>
<i>Fitimet (humbjet) nga kursi i këmbimi</i>	<i>Fitimi/humbja nga ndryshimi i kursit të këmbimit të kërkesave për t'u arkëtuar dhe detyrimeve për t'u paguar (për shembull, huat e dhëna dhe të marra) në monedhë të huaj e që lidhen me veprimtaritë financiare dhe investuese</i>
Totali i të ardhurave dhe shpenzimeve financiare	
Fitimi (humbja) para tatimit	
Shpenzimet e tatimit mbi fitimin	
Fitimi (humbja) neto e vitit financiar	

Shtojca 3

PASQYRA E TË ARDHURAVE DHE SHPENZIMEVE
(Sipas funksionit)
31 Dhjetor 20XX
(Monedha __)

Zërat e pasqyrës së të ardhurave dhe shpenzimeve	Përshkrimi i ngjarjeve dhe transaksioneve që përfshihen në zërat përkatës
TË ARDHURAT	<i>(I) Të gjitha të ardhurat e siguruara nga aktiviteti kryesor dhe të ardhura të tjera të përftuara gjatë periudhës kontabël</i>
SHPENZIMET	<i>(II) = (1) + (2) + (3) + (4) + (5)</i>
1.Shpenzime për materiale	<i>1 = (a) + (b) – (c)</i>
<i>a. Inventari në çelje</i>	<i>Gjendja e inventarit në fillim të periudhës</i>
<i>b. Shpenzime për mallrat e prodhuara</i>	<i>Shpenzimet e blerjes së inventarit gjatë periudhës</i>
<i>c. Inventari në fund të vitit</i>	<i>Gjendja e inventarit në fund të periudhës</i>
2. Shpenzime personeli	<i>2 = (a) + (b)</i>
<i>a. Pagat</i>	<i>Shpenzimet e pagës gjatë periudhës</i>
<i>b. Kontributet për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore</i>	<i>Shpenzimet për sigurimet shoqërore</i>
3. Amortizimi i Aktiveve afatgjata	<i>Shpenzimet e amortizimit të Aktiveve</i>
4. Të tjera	<i>Mund të përfshihen shpenzimet e qirasë, mirëmbajtjes së mjeteve të transportit, telefon, energji, ujë dhe ngrohje, etj</i>
5. Shpenzime financiare	<i>Shpenzimet e interesit, komisionet bankare, diferencat e konvertimit, etj</i>
Fitimi (humbja) para tatimit	<i>(III) = (I) – (II)</i>
Shpenzimet e tatimit mbi fitimin	<i>(IV) Shpenzimet e tatim fitimit të llogaritura mbi rezultatin e periudhës</i>
Fitimi (humbja) neto e vitit financiar	<i>(V) = (III) – (IV)</i>

Shtojca 4/a

PASQYRA E FLUKSIT TË MJETEVE MONETARE (OPSIONALE)

(Metoda direkte)

Dhjetor 20XX

(Monedha ____)

PËRSHKRIMI I FLUKSEVE TË MJETEVE MONETARE	20X1	20X0
Fluksi i mjeteve monetare nga veprimtaritë e shfrytëzimit		
Mjetet monetare të arkëtuara nga klientët		
Mjetet monetare të paguara ndaj furnitorëve dhe punonjësve		
Mjetet monetare të ardhura nga veprimtari të tjera		
Interesi i paguar		
Tatim fitimi i paguar		
<i>Mjetet monetare neto nga veprimtaritë e shfrytëzimit</i>		
Fluksi i mjeteve monetare nga veprimtaritë investuese		
Blerja e aktiveve afatgjata materiale		
Të ardhurat nga shitja e pajisjeve		
Interesi i arkëtuar		
<i>Mjetet monetare neto nga veprimtaritë investuese</i>		
Fluksi i mjeteve monetare nga aktivitetet financiare		
Mjetet monetare nga huamarrje afatgjata		
<i>Mjetet monetare neto nga veprimtaritë financiare</i>		
Rritja/rënia neto e mjeteve monetare		
Mjetet monetare në fillim të periudhës kontabël		
Mjetet monetare në fund të periudhës kontabël		

Shtojca 4/b

PASQYRA E FLUKSIT TË MJETEVE MONETARE (OPSIONALE)
(Metoda indirekte)
Dhjetor 20XX
(Monedha ____)

PËRSHKRIMI I FLUKSEVE TË MJETEVE MONETARE	20X1	20X0
Fluksi i mjeteve monetare nga veprimtaritë e shfrytëzimit		
Fitimi para tatimit		
Rregullime për:		
<i>Amortizimin</i>		
<i>Humbje nga këmbimet valutore</i>		
<i>Të ardhura nga investimet në pjesëmarrje</i>		
<i>Shpenzime për interesa të llogaritura</i>		
Rritje/rënie në tepricën e kërkesave të arkëtueshme nga aktiviteti, si dhe kërkesave të arkëtueshme të tjera		
Rritje/rënie në tepricën inventarit		
Rritje/rënie në tepricën e detyrimeve, për t'u paguar nga aktiviteti		
Interesi i paguar		
Tatim fitimi i paguar		
<i>Mjetet monetare neto nga veprimtaritë e shfrytëzimit</i>		
Fluksi i mjeteve monetare nga veprimtaritë investuese		
Blerja e aktiveve afatgjata materiale		
Të ardhurat nga shitja e pajisjeve		
Interesi i arkëtuar		
<i>Mjetet monetare neto nga veprimtaritë investuese</i>		
Fluksi i mjeteve monetare nga aktivitetet financiare		
Mjetet monetare nga huamarrje afatgjata		
<i>Mjetet monetare neto nga veprimtaritë financiare</i>		
Rritja/rënia neto e mjeteve monetare		
Mjetet monetare në fillim të periudhës kontabël		
Mjetet monetare në fund të periudhës kontabël		